

МИЛЕ МАРКОВСКИ
ВТОРА МАНДАРИНСКА
ПРИКАЗКА
ЖИВОТЪТ НА ЕДНА ШАПКА

chitanka.info

УПЛАШЕНАТА ПЪРВА НОЩ

Новият мандарин не беше красив като предишния, дори си беше малко грозничък: нисък, с дълъг кичур и къси крака.

Обръщайки се към мандарините, той каза, че винаги е бил против боядисването на дърветата, дъжда и снега.

— Колко е мъдър! — промълвиха малките мандарини.

Владетелят се усмихна на множеството и се прибра в покоите си. Убеди се, че е сам, и бързо затвори прозорците. Напрегнато се ослушваше. От салоните се чуваше музика. В градината говореха възбудени гласове.

Той се покри през глава, но и под юргана се промъкваха звуци от веселите песни. Новият мандарин сложи памук в ушите си. Сега песните се чуваха като далечен шепот. Задряма. Сънуващ съмнителни, заговорнически шушукания. Стана. Сънливо опира тъмнината. Пийна вода за успокоение и си сложи още памук. Сега ушите му долавяха един и същи звук — на тишината.

Мандаринът отново си легна и когато за втори път се покриваше през глава, видя сянка във форма на шапка.

След малко чу удари по прозореца.

СПОМЕНИ ОТ ТЪМНИЯ КИЛЕР

В килера на мандаринския дворец, който приличаше на птица с подвити нагоре криле, сред безброй бутилки, празни и пълни, медни съдове и туршии, лежеше смачкана шапка.

Някога може би е била черна, но сега е трудно да се определи цветът ѝ. Шапката не говореше с другите предмети в килера. Когато една позлатена бутилка се хвалеше, че лично мандаринът е пил от нея, шапката се обърна на другата страна. Но истина бе, че и бутилките, медните съдове и туршиите не обръщаха внимание на жалката смачкана вещ. Тя продължително и неприятно се прозяваше, докато съседите и закриваха с овехтели ветрила лицата си.

Не спеше ли, шапката си спомняше с горчивина за своя бурен живот:

Направи я прочут майстор и я продаде на един фокусник. Какви прекрасни чудеса знаеше той! От нея излизаха зайчета, катерички, разноцветни кърпи... Как хората ръкопляскаха!... Фокусникът, засмян, дълбоко се кланяше. И шапката се кланяше. Зрителите хвърляха цветя, които попадаха направо в празната шапка с бяла панделка.

Колко градове обиколиха... С колко цветя само се бе прегръщала!...

Минаваха години... Шапката беше предоволна от своя живот!

Един ден фокусникът си купи жълт костюм и нова зелена шапка. Черната продаде на някакъв търговец той пък веднага, за повече пари, я даде на един говедар. Шапката плачеше. Проклинаше съдбата си, ала нямаше какво да прави.

Шут от свитата на мандарина мина край стадото и хареса шапката. Говедарят не искаше да се раздели с нея, закривала го от слънцето и полезна му била. Шутът, макар че беше глухоням и своеволен, все пак бе шут. Упорито настояваше.

Говедарят се раздели с шапката като с добър приятел.

Шутът скачаше, произнасяше нещо неразбираемо, но можеше ли някой да го разбере? Само мандаринът се смееше със сълзи на очи.

Щом той се кикотеше, и малките мандарини правеха същото. Шутът я хвърляше нагоре и тя отново падаше на главата му. Шапката страдаше. Не беше свикнала с такъв живот.

Отдъхна си, когато шутът я захвърли в килера.

А сега някой отвори прозорчето. Влезе малко вятър и тогава се случи нещо, което обърка много работи в двореца.

Това стана през първата нощ от владичеството на новия мандарин.

При влизането на вятъра смачканата шапка отвори очи и тъкмо се канеше да продължи съня си, почувствува нещо в носа си. Подсмъръкна и съвсем се събуди!

Преди прислужничката да затвори прозорчето, защото ставаше течение, шапката скочи през прозореца и полетя.

Застана на едно дърво и ясно чу:

— Какви са тези крясьци? Къде са ми пазачите? Предишния мандарин сигурно е бил убит, ще загина и аз! Има ли лекарство против уплаха?...

Шапката се почеса по главата:

— Нещо става!... Аз чувам мислите на мандарина!...

Зави й се свят. Отдавна не бе мислила и почти бе забравила как се мисли. Подиша малко чист въздух. Потича, за да раздвижи мускулите си.

— Трябва да му помогна!

Полетя.

Точно тогава мандаринът се покриваше за втори път презглава и точно тогава чу удари по прозореца.

КОЙ КАКВО ИСКАШЕ?

Няколко часа мандаринът се оглеждаше и все повече се харесваше.

Малките мандарини с учудване го посрещнаха. Побутваха се. Съветникът рече:

— Колко красива шапка!

Всички кудкудякаха:

— Каква великолепна красота!

Шапката пошепна на мандарина:

— Съветникът се подиграва. В себе си той мисли...

— Какво? — попита господарят.

Съветникът не мислеше нищо, защото вътрешно много се кикотеше, но шапката каза:

— Иска да ти вземе властта!

— Какво да правя?

— Нищо. Ще помислим.

Мандаринът се заключи в стаята. Нервно се разхождаше насам-натам. После ходеше натам-насам.

— Какво да правя? Какво?

Шапката спеше, мандаринът не можеше да намери отговор на своя въпрос, трябваше да я събуди:

— Извинявай, че те беспокоя, но...

— Много просто — промърмори тя, — съветникът трябва да бъде...

И продължи да спи.

Мандаринът повика своя най-верен пазач.

Към полунощ съобщиха на мандарина печалната новина:

Съветникът забравил да диша.

Мандаринът толкова много се успокои, че веднага легна до своята шапка и за пръв път заспа със съня на праведник.

ПЕТТЕ БАБИ ОПЛАКВАЧКИ

В бедната махала живееха пет баби. Те с нищо не се занимаваха, нищо не правеха, седяха под слънцето и се прозяваха.

Единствено не бяха забравили да плачат, и то така силно и така трогателно, че хората около тях също проливаха сълзи.

Петте баби закусваха попара с мляко, когато дойде пратеник с разкошна колесница и ги отведе при мандарина. Бабите се разтрепериха.

Мандаринът ги попита:

— Знаете ли да плачете?

Заплакаха, като че ли са умрели синовете им. А синове нямаха.

— Убиха моя най-добър съветник! Трябва да го оплачете!

По съвет на шапката беше устроено невиждано дотогава погребение. Бабите плачеха много хубаво, за един момент дори самите се възхитиха от своето изкуство.

Мандаринът с плачевен глас рече:

— С болка на душата се прощавам с теб. Ти беше най-прекрасният човек. Ще намерим злодея и ще отмъстим за тебе!...

Шапката пошепна:

— Ти ще бъдеш всемогъщ владетел, но...

— Какво?...

— Имаш много неприятели!

— Кой?

— Мълчи. Отрони няколко сълзи. Трябва да се види, че тъгуваш.

Бабите продължаваха да плачат. Мандаринът също. Шапката дума не продума, докато траеше погребението.

СЪДБОНОСНАТА ШЕГА НА ГЛУПАВИЯ ШУТ

Мине не мине време, и колесницата спираше пред дома на петте баби. Вземаше ги, за да оплачат някой високопоставен човек в мандаринското царство.

Страх се всели в двореца. Единствено мандаринът спеше спокойно.

— Колкото по-малко хора около теб — толкова по-малко неприятели! — казваше шапката.

Но един ден, докато Големия мандарин закусваше, дворцовият шут грабна шапката и избяга в двора.

Мандаринът като подивял хукна след шута и се развика:

— Дай ми шапката! Шапката!

Разтичаха се из градината слуги, мандарини, но шутът се смееше, скачаше и с глупава физиономия искаше да каже:

— Ето ме! Хванете ме!

— Шапката... Шапката — проклинаше Големия мандарин.

Шутът се умори, легна по гръб на зелената трева. Мандаринът се, хвърли върху шапката и тя се смачка в ръцете му:

— Милата! Прекрасната! Единствената!

Но шапката не отговаряше. Тя бе загубила безцветния прах, който се слага в носа и с който се чуват мислите на другите.

Шапката видя сияещото лице на мандарина, кичурът му се люлееше и може би това я накара да се унесе. Присъни й се, че възторжени хора и хвърлят цветя.

Тя се кланя и с умиление ги лови.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.